

Velg side!

Antatt gjennomsnittsinntekt
over 40 år: 260 000.

Antatt pensjonsalder: 67? 72? 76?

Antatt gjennomsnittsinntekt
over 40 år: 700 000.

Antatt pensjonsalder: 62 år

**- avvis forslaget fra
pensjonskommisjonen**

Leder:

Pensjonssaken: Om å hindre 10-årets ran

Av: Torstein Dahle, leder i Rød Valgallianse

Fagbevegelsen har klart å presse igjennom at det skal bli lovfestet tjenestepensjon - i tillegg til folketrygden. Nå kommer kampen for å gi seieren et innhold. Hvis en slik lovfestet tjenestepensjon blir brukt til å overta noen av folketrygdens forpliktelser, har seieren blitt snudd til nederlag: Privatisering av deler av folketrygden.

Pensjonskommisjonen legger opp til at store deler av folketrygden skal privatiseres og individualiseres. Den aller viktigste effekten av kommisjonens opplegg er at hver enkelt av oss må tegne egne, private pensjonsforsikringer dersom vi ikke skal få det trangt i alderdommen. De som har lav inntekt, vil ikke ha råd til det. Reformens tapere er de som har lave eller mellomstore inntekter, i særlig grad kvinner.

Ungdomspolitikere som Høyres Ine Marie Eriksen sprer de mest utrolige løgner om at skattenivået må doubles innen 2050 dersom ikke en slik kuttreform gjennomføres. Sannheten er at det tvert imot er ungdommen som fraranes sine framtidige pensjonsrettigheter. Kommisjonen har selv beregnet at det er nok med en meget beskjeden skatteøkning for å kunne fortsette det nåværende folketrygd-systemet.

Men i virkeligheten er det ikke nødvendig med skatteøkning i det hele tatt, hvis man går løs på det som er den virkelige utfordringen:

- 110 000 er registrert som arbeidsløse eller på tiltak.
- Norge har 300 000 uføretrygdede
- 150 000 mennesker er til enhver tid sykmeldte
- 20 000 funksjonshemmede er skviset ut av arbeidslivet det siste året - mens det er kampanje for "inkluderende arbeidsliv"
- Mer enn 135 000 av dem som jobber deltid ønsker lengre arbeidstid.

Hundretuseners arbeidskraft går tapt, fordi markedskrefter og konkurranse-

press får prege stadig mer av arbeidslivet. Folk skvises ut - fysisk og psykisk utslitte. Pensjonsreformen vil øke dette presset.

Snart 40 år etter at folketrygden ble innført, har teknologien utviklet seg enormt, og produktiviteten med den. Nye hundretusener av kvinner har kommet ut i arbeidslivet. Dette gir grunnlag for forbedringer av folketrygden, ikke nedbygging. Folketrygden trenger å bli bedre, bl.a. når det gjelder at også de lavtlønte må få uttelling for trygdeavgiften sin, kvinners rettigheter må styrkes, reglene for etterlatte må forbedres.

Sigbjørn Johnsen & Co prøver å selge reformen sin med talleksempler som er ren svindel. En ting er at de forutsetter at du har jevn inntekt gjennom 43 opptjeningsår. Hva med dem som er syke ett år eller flere? Hvor mange er det som ikke har en del år med lavere inntekt? Eller år med deltidsjobb?

Enda verre er at eksemplene "for enkelhets skyld" ser bort fra forslagene om delingstall og indeksering.

Delingstall betyr at pensjonen går ned når gjennomsnittlig levealder øker. Hvis folk om 40 år lever 4 år lenger, får de f.eks. pensjon i 21 år i stedet for 17 år. Delingstall betyr at når årskullelets forventede levealder øker med 4 år, får det årskullelets pensjonister bare 17/21 av full pensjon. Kommisjonen antar at denne ordningen skal stå for 18 av de 20 prosentene som man skal spare ved å innføre nytt pensjonssystem.

Indeksering betyr at pensjonen ikke skal holde tritt med lønnsutviklingen i samfunnet. Det antas å gi 7-8% besparelse. Kommisjonens andre forslag antas å gi 5-6% økning i pensjonsutgiftene, først og fremst fordi de høytlønte skal få mer enn i dag.

Framleggningen av Pensjonskommisjonens forslag har vært full av løgn og fortielse. Hvor mange visste at du må tjene 276 800 hvert år i 40 år for å ha nytte av forslaget om minstepensjon ved "fleksibel" pensjonering" ved 62 års alder?

Bortsett fra Frp som vil rasere hele folketrygden, er alle stortingspartiene enige om hovedtrekkene og de verste innsparingstiltakene i kommisjonens forslag. SV kommer med forslag om en svakt forbedret fordelingsprofil, men støtter f.eks. ordningen med delingstall.

Dette bør bli den store kampen mot tiårets ran. Stortinget må ikke få lov til å kuppe igjennom dette før valget. Her trengs bred mobilisering, fra fagbevegelse, kvinnebevegelse, og fra alle andre som vil forsvare og forbedre velferdsstaten!

Tjener DU på pensjonsreformen?

- Tjener du mindre enn 300 000 i året?
- Jobber du deltid?
- Er du kvinne?

Hvis du svarer ja på to av disse spørsmålene er du garantert blant dem som får svi dersom stortinget vedtar den foreslåtte pensjonsreformen.

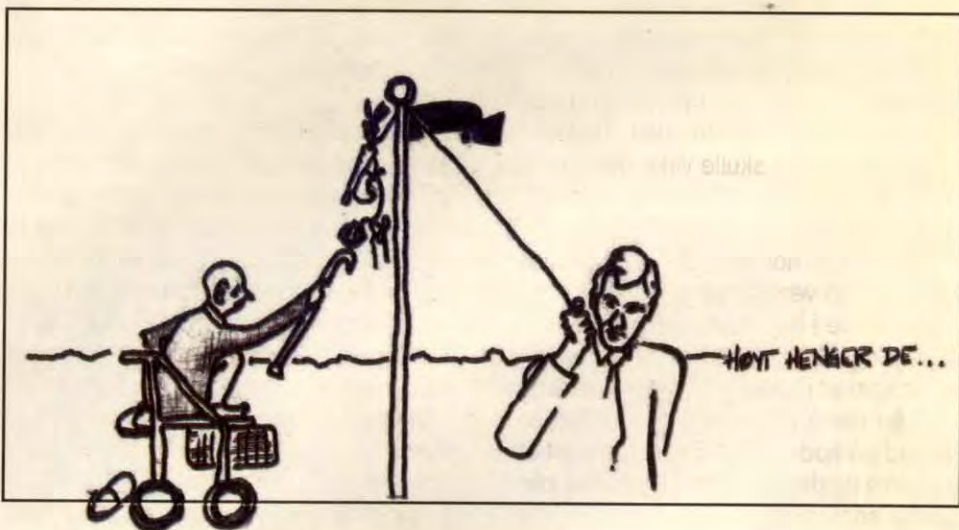
Urettferdig? Ja, det er det. I pensjonskommisjonens forslag er det de som tjener dårligst som taper mest, og i Norge som i resten av verden er det kvinner som tjener minst. Hvis du skal være så heldig å hanke inn minstepensjon må du tjene 276 800 i snitt i 40 år, gjør du det har du akkurat opptjent minstepensjon ved fylte 62 år.

Ikke det? Det kan være vanskelig å få førti gode år i arbeid, særlig hvis man jobber deltid, går arbeidsledig i perioder, blir syk, tar en lang utdannelse uten å få jobb med én gang du er ferdig.

Vel, da mener pensjonskomisjonen og de fleste partiene at du skal ta alderdommen til hjelp: "Jobb til du stupert!"

Høres dette ut som en fremtid som kan gjelde deg? Du er i såfall ikke alene: Av de 900 000 som tjener for lite til å kunne gå av med pensjon ved 62 år, er to av tre kvinner. Det betyr at dobbelt så mange kvinner som menn er i denne situasjonen*

*Tall fra Statistisk Sentralbyrå

Stopp pensjonsranet - Krev din rett!

Skal vi godta at regjeringen vedtar reform som gjør fremtiden til et sted hvor de rike er de eneste som kan regne med en god alderdom? Nei, det er absolutt all god grunn til å kjempe mot pensjonsreformen. For RV er det uakseptabelt at folk som allerede tjener lite skal måtte jobbe lenger enn de som tjener mye. Vi mener at alle, uavhengig av kjønn og lønn, har krav på en trygg alderdom. En pensjonsreform av den

typen regjeringen legger opp til vil skape dramatiske forskjeller mellom de få som tjener godt og de mange som ikke gjør det, dersom den blir vedtatt. Jo flere som sier fra, jo vanskeligere blir det for politikerne på Stortinget å stjele din pensjon. Du kan foreksempel begynne med å sende en mail til Sigbjørn Johnsen og fortelle ham hva du mener om pensjonsranet: sigbjorn.johnsen@fm-he.stat.no

Omlegging av pensjonsordningen - Bare i Norge?

Visste du at:

Finanskapitalen i EU har helt siden opprettelsen av det indre markedet ønsket tilgang til de enorme pensjonsmidlene som ligger i de offentlige pensjonsordningene i hele området.

Offensiven for privatisering av offentlig sektor har ikke bare handlet om et økt marked for private tjenester, men i like stor grad om økt tilgang til kapital.

Det europeiske rundebord av industriherter (ERT) har derfor lenge vært pådrivere for omlegging av pensjonsordningene, fra systemer bygd på løpende utbetalinger over statsbudsjettet, eller i noen land fra arbeidsgivere, til ordninger basert på oppbygging av fond. Utviklingen har likevel gått for langsomt for kapitalinteressene, og ulike nasjonale regler for plassering av pensjonsmidler hindrer den frie flyten av kapital.

ERT anbefaler en heving av pensjonsalderen, slik det allerede er gjort i flere EU-land, og å sørge for at eldre arbeidstakere har økonomiske fordeler av å jobbe

utover pensjonsalderen dersom de ønsker det.

Pensjonskomisjonens modell erstatter dagens mulighet til å gå av med AFP med rett til å gå av ved 62 år med lavere pensjon resten av livet. Lavtlønte skal ikke engang ha den retten, de vil ikke ha tilstrekkelig opptjening.

I 1999 var den samlede verdien av pensjonsfond i EU anslått til å være på 2.000 milliarder euro.

Kommissæren for det indre markedet, Fritz Bolkenstein, uttalte i 2000 at om alle land hadde hatt relativt sett like store fond som Nederland, ville det skaffet 3-5 tusen milliarder euro til EUs kapitalmarked.

I Norge følger Pensjonskomisjonen anbefalingene fra IMF (Det internasjonale pengefondet), OECD og EU om større samsvar mellom inntekt, innbetaling og pensjon. Beregninger viser at lønninger fra 165.000 opp til 350.000 vil tape, og de laveste (flest kvinner) vil tape mest. Inntekt over dette (flest menn) skal gi høyere pensjon. Så lenge kvinner tjener mindre enn menn, betyr det en omfordeling fra kvinner til menn i forhold til i dag.

Pensjonskomisjonens forslag imøtekommer disse ønskene, gjennom å redusere nivået på Folketrygden vil de i praksis bidra til økning i private pensjonsforsikringer. Allerede forslaget fra Pensjonskomisjonen har ført til økt marked for forsikringselskapene. Fondering av deler av pensjonene i Statens Pensjonsfond skal altså sikre at oljepengene reserveres for investeringer i utlandet, og ikke brukes til utvikling av industri, infrastruktur eller offentlig virksomhet i Norge.

Hva skjer med folketrygden?

I 1965 vedtok Stortinget å opprette den folketrygden vi har i dag. Beslutningen ble fattet etter 30 år med vurderinger av en rekke spørsmål. Det ble blant annet vurdert om ordningen var rettferdig og om vi hadde råd til det. Bak beslutningen lå en sosial overbevisning skapt av historiske erfaringer. Det var uverdig at de eldste i et moderne samfunn som hadde bidratt til fellesskapet gjennom et langt liv, skulle avslutte livet i ensomhet og sosial nød. Det lå altså en sosial holdning til grunn for folketrygden. Tanken var også at den skulle virke utjevne i alderdommen.

En slik sosial holdning til fordelingen av samfunnets verdiskaping er helt fraværende i Pensjonskomisjonens innstilling. Her er det ikke de eldres levekår som er i fokus, men konkurranseevnen for norsk økonomi. Perspektivet er snudd på hodet: I 1965 sa Stortinget at om ikke landets økonomi i framtida blir så lys som vi håper, skal de eldres leve-

kår skjermes. Pensjonskomisjonen sier det motsatte: blir det vanskeligheter for norsk økonomi i framtida, må de yrkesaktive, og særlig næringslivet skjermes. Det er de eldre som må stramme inn livreima.

I debatten om folkepensjonens framtid skapes det et inntrykk av at det norske pensjonssystemet er i ferd med å bli en veldig belastning på norsk økonomi.

Hva vet vi om Norge om 50 år? Hva viste norske politikere i 1954 om Norge i 2004? I sin villeste fantasi kunne de ikke forutsi datarevolusjonen. Hvem kunne i 1954 forestille seg olje-Norge? Selv befolkningsprognoser er problematiske i et så langt perspektiv. Når derfor økonomer sier noe om hvor mange som jobber om 50 år, hvor mange som er uføre og hvor mange som er alderspensjonister, så er dette nærmest ren gjetting. Når det i dag framstilles som et problem at tallet på yrkesaktive per pen-

sjonist reduseres fra 2,6 til 1,6, så er dette i 2050 kanskje et helt ubetydelig problem. Kanskje problemet vil være at den teknologiske revolusjonen er kommet så langt at det ikke engang er nok jobber til denne andelen på 1,6? Men dystre fremtidsprognoser passer for de som vil svekke dagens velferdssystem, og kan dermed lanseres uten motforestillinger.

Den moderniserte folketrygden bygger på to premisser: A. Folk skal jobbe lenger. B. Pensjonene skal i gjennomsnitt bli 7 % lavere.

I 1972 ble pensjonsalderen redusert fra 70 til 67 år. Innføring av AFP-ordning og muligheter til å jobbe deltid i deler av yrkeslivet uten at dette gikk ut over størrelsen på pensjonen har lagt forhold til rette for et mindre slitsomt yrkesliv for mange. Pensjonskomisjonens forslag snur denne positive sosiale utviklingen. Nå må vi stille opp som arbeidskraft så

lønne kreftene rekker. Lettvint ser kommisjonen bort fra folks erfaringer fra arbeidsmarkedet: at mange eldre arbeidssøkere ikke får jobb.

Har vi råd til å opprettholde dagens pensjonssystem? Regjeringas egne prognoser for norsk økonomi viser at selv om pensjonene blir dyrere i framtida og vi må betale noe mer skatt, vil det være rom for betydelig øking i de yrkesaktives forbruk.

Så langt framover vi med en viss sikkerhet kan se, er perspektivet for norsk økonomi godt. Folketrygden har lagt grunnlaget for et sosialt system som har virket positivt, også i økonomisk forstand. Å svekke denne pillaren i velferdssystemet på grunnlag av luftige prognoser vil være et sosialt tilbakeskritt og et kynisk tiltak som det på ingen måte er behov for.

Er pensjonssystemet en veldig belastning for norsk økonomi?

Fakta er det motsatte. Alt tidlig på 90-tallet ble det foretatt innstramminger i pensjonene som reduserte utbetalingen til pensjonistene. Dette har bl.a. bidratt til at utgiftene til alderspensjon i 2000 bare utgjør 4,5 % av BNP i Norge mot 7,4 % for et gjennomsnitt av OECD-land (Kilde: Pensjonskomisjonen).

I Italia tar alt i dag alderspensjonen 14,2 % av BNP og i Sverige var utgiftene til alderspensjon i 2000 9,2 %.

Norge har, og vil ha i mange år framover, relativt lavere utgifter til alderspensjon enn de fleste landa norsk næringsliv konkurrerer med. Det betyr at det norske stortinget både har muligheter til å spare i dag for å møte økende utgifter i framtida og til å bygge opp en god eldreomsorg for framtida. Men hva er da problemet?

Pensjonskomisjonens mesterstykke er å male et framtidssbilde av Norge som er

så dystert at vi ikke skal tørre annet enn å forandre noe av det mest vellykkede i den norske velferdsstaten, selve folketrygden.

Basert på prognoser 50 år fram i tida av tallet på pensjonister, hvor mange som vil være uføre og hvor mange som vil være yrkesaktive lanseres følgende framtidssbilde:

- utgiftene til pensjoner vil øke fra 7 % av BNP til 19,1 % av BNP

- skatteandelen som andel av BNP vil øke fra 47,4 % til 55,9 %
- tallet på yrkesaktive per pensjonist vil reduseres fra 2,6 til 1,6

Og konklusjonen på dette dystre bilde er at et pensjonssystem som får slike konsekvenser må legges om jo før jo heller. Pensjonskomisjonens forslag er en såkalt "modernisert folketrygd" som i 2050 skal være 20% billigere enn dagens system.

Leder av Pensjonskommisjonen: Sigbjørn Johnsen

Hva er de viktigste forandringene i forhold til dagens pensjonsordning?

Svar: Den såkalt moderniserte folketrygden bygger på to premisser:

- A. Folk skal jobbe lenger.
- B. Pensjonene skal i gjennomsnitt bli 7 % lavere.

I alle de årene folketrygdsystemet er blitt bygget opp har det vært tuftet på en sosial holdning til fordeling av samfunnets verdiskaping: i 1965 sa Stortinget at hvis ikke landets økonomi i fremtiden blir så lys som vi håper, så skal likevel de eldres lev-ekår skjermes. Dagens Pensjonskommi-sjon sier det motsatte: blir det vanskelig for norsk økonomi i fremtiden, må næringslivet skjermes. Det er de eldre som skal stramme inn livreima.

Ansvarlig utgiver:

Rød Valgallianse, Osterhausgt. 27, 0183 Oslo, 22 98 90 50.

Tekst bidrag: Josephine Munch Rasmussen, Peder Martin Lysestøl, Marte Mjøs Persen og Torstein Dahle. Illustrasjon: Susanne Munch Rasmussen Bladbunad: Stine Akre

Trykking: Media Øst Trykk
Opplag: 20 000, april 2004

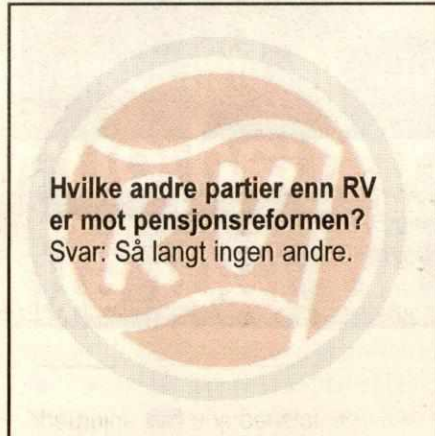
Hvilke konsekvenser får reformen for meg som er aleneforsørger med stram økonomi?

Svar: Hele samfunnet, ikke bare pensjonsordningen, "straffer" mennesker som velger å leve alene.

Pensjonskomisjonens forslag generelt innebærer at de som har mye fra før, får mer, og de som har lite får mindre. Eneforsørgere med stram økonomi klarer vanligvis heller ikke å legge til side penger for å spare i private pensjonsordninger eller tegne fete pensjonsforsikringer.

Er pensjonsreformen bra for oss som er studenter nå?

Svar: Nei: i dag beregnes pensjonen utifra de 20 beste årene du har i arbeidslivet, i forslaget til pensjonsreform ligger det at du må ha minst 40 gode år. Dersom du tar en lang utdanning og for eksempel er arbeidsledig en stund vil du komme sent i gang med de 40 gode årene du er avhengig av for å få en OK pensjon.

Hvilke andre partier enn RV er mot pensjonsreformen?

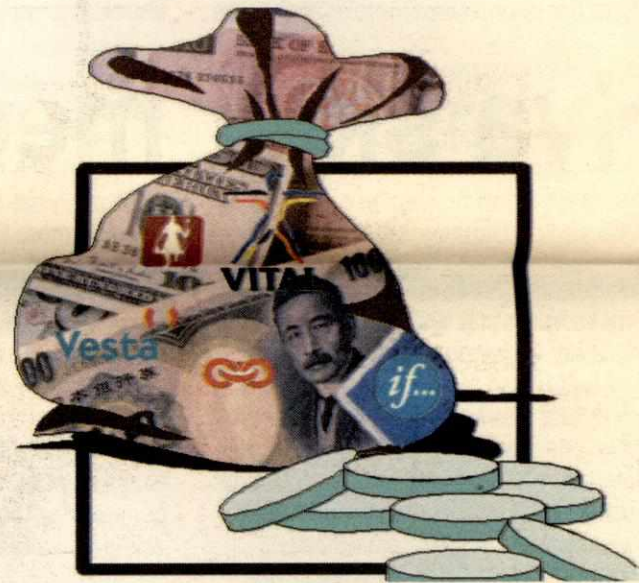
Svar: Så langt ingen andre.

Finnes det noe bra med pensjonsreformen?

Svar: Ja, det er bra at reformen legger opp til utvidet ordning med omsorgspoeng for ulønnet omsorg for barn under sju år. Men dette er etter RVs syn ikke godt nok: ordningen gir lav poengsum (kun 3 poeng i året), dessuten vet vi at både barn over sju år og eldre som ikke er pleietrengende kan ha behov som fører til at kvinner ser seg nødt til å jobbe redusert tid. Dermed er vi tilbake til problemet med at kvinner som jobber deltid vil få problemer med å opparbeide seg nok pensjospoeng.

Hvem tjener på pensjonsreformen?

Svar: Først og fremst forsikringsselskapene, fordi mange tvinges til å tegne dyre, private pensjonsforsikringer. Dermed de som tjener godt: Tjener du 500 000 øker pensjonen fra 16 000 i mnd til 21 000 i mnd. Tjener du derimot 300 000 går pensjonen ned fra 14 000 til 12 500 i mnd.

Hvorfor er reformen spesielt ille for kvinner?

Svar: Fordi kvinner i utgangspunktet tjener mindre enn menn, jobber mer deltid enn menn og har mindre inntekt å beregne pensjon ut fra, vil det være vanskeligere for oss å opparbeide full pott i pensjonslotteriet.

Vil du vite mer om pensjonsreformen?
Da er www.rv.no/pensjon et godt sted å begynne!
Pensjonskommisjonens innstilling finner du på www.odin.no

RØD VALGALLIANSE

Osterhausgate 27, 0183 Oslo, Tlf: 22 98 90 50,
Faks: 22 98 90 55 www.rv.no